

Brussels Studies

La revue scientifique pour les recherches sur Bruxelles /
Het wetenschappelijk tijdschrift voor onderzoek over
Brussel / The Journal of Research on Brussels
Fact Sheets | 2025

De impact van beroepsopleidingen op de arbeidsinschakeling van werkzoekenden in Brussel

Brussels Studies fact sheet

*L'impact de la formation qualifiante sur l'insertion en emploi des demandeurs
d'emploi à Bruxelles*

The impact of skills training on job integration for job seekers in Brussels

Catherine Smith

Traducteur : Annelies Verbiest (AV Translations)

Édition électronique

URL : <https://journals.openedition.org/brussels/8719>

DOI : 10.4000/14yc9

ISSN : 2031-0293

Traduction(s) :

The impact of skills training on job integration for job seekers in Brussels - URL : <https://journals.openedition.org/brussels/8727> [en]

L'impact de la formation qualifiante sur l'insertion en emploi des demandeurs d'emploi à Bruxelles -
URL : <https://journals.openedition.org/brussels/8729> [fr]

Éditeur

Université libre de Bruxelles - ULB

Référence électronique

Catherine Smith, «De impact van beroepsopleidingen op de arbeidsinschakeling van werkzoekenden in Brussel», *Brussels Studies* [Online], Fact Sheets, nr 208, Online op 15 octobre 2025, geraadpleegd op 16 octobre 2025. URL: <http://journals.openedition.org/brussels/8719> ; DOI: <https://doi.org/10.4000/14yc9>

Ce document a été généré automatiquement le 16 octobre 2025.

The text only may be used under licence CC BY 4.0. All other elements (illustrations, imported files) may be subject to specific use terms.

De impact van beroepsopleidingen op de arbeidsinschakeling van werkzoekenden in Brussel

Brussels Studies fact sheet

L'impact de la formation qualifiante sur l'insertion en emploi des demandeurs d'emploi à Bruxelles

The impact of skills training on job integration for job seekers in Brussels

Catherine Smith

Traduction : Annelies Verbiest (AV Translations)

NOTE DE L'ÉDITEUR

Om de figuren in een betere resolutie te bekijken, raadpleegt u het artikel online en klikt u op "Origineel" onder elke figuur.

NOTE DE L'AUTEUR

Studie uitgevoerd door de dienst voor studies en statistieken van Bruxelles Formation in samenwerking met view.brussels, de studiedienst van Actiris.

Inleiding

- 1 Beroepsopleidingen zijn een essentieel instrument in het arsenaal van het werkgelegenheidsbeleid om de toeleiding naar werk te bevorderen op Europees niveau. Om de doelstellingen van de EU 2020-strategie en het Europese cohesiebeleid te halen, keurde de Brusselse regering eind 2016 het Opleidingsplan 2020 goed. Dit plan heeft als

doel om beroepsopleidingen voor werkzoekenden zowel kwantitatief als kwalitatief te ontwikkelen en te versterken en de werkgelegenheidsgraad te verhogen door de vaardigheden en certificatieniveaus van Brusselaars te verbeteren. De impact van beroepsopleidingen op de tewerkstelling evalueren is dus cruciaal.

- 2 De studie die we hier samenvatten, onderzoekt in welke mate het volgen van een beroepsopleiding helpt om duurzaam werk te vinden in het Brussels Gewest¹. Daarvoor wordt de werkloosheidsduur vergeleken van werkzoekenden die wel een beroepsopleiding gevolgd hebben en werkzoekenden die er geen gevolgd hebben.
- 3 De gegevens zijn afkomstig van Actiris, Bruxelles Formation, de RSZ en het RSVZ. De referentiepopulatie bestaat uit alle personen van 21 tot 54 jaar die tussen januari 2013 en december 2015 bij Actiris ingeschreven zijn als niet-werkende werkzoekende (NWWZ). Deze mensen werden vier jaar lang gevolgd, waarbij elke instap in een beroepsopleiding bij Bruxelles Formation en aangesloten partners binnen 18 maanden na de registratie als werkloze in rekening gebracht werd. In totaal bestaat de referentiepopulatie uit 122 373 niet-werkende werkzoekenden, van wie er 2 912 instapten in een beroepsopleiding.
- 4 Vanwege selectiebias kan het effect van beroepsopleidingen echter niet rechtstreeks gemeten worden aan de hand van het verschil in werkloosheidsduur tussen wie wel of geen opleiding volgde. De persoonlijke kenmerken van de werkzoekenden (geslacht, leeftijd, opleidingsniveau, enz.) beïnvloeden zowel de instroom in beroepsopleidingen als de uitstroom uit werkloosheid naar werk. Om deze vertekening te minimaliseren, worden werkzoekenden die een beroepsopleiding gevolgd hebben (de behandelingsgroep) gematcht met werkzoekenden met vergelijkbare kenmerken die geen beroepsopleiding gevolgd hebben (de controlegroep). Deze matching (via de *Coarsened Exact Matching*-methode) gebeurde op basis van de beschikbare sociaal-economische variabelen (geslacht, leeftijd, nationaliteit, opleidingsniveau en woonplaats) en het aantal maanden werkloosheid in de vijf jaar voorafgaand aan de beschouwde werkloosheidsepisode.

1. Impact volgens het moment van instroom in de opleiding

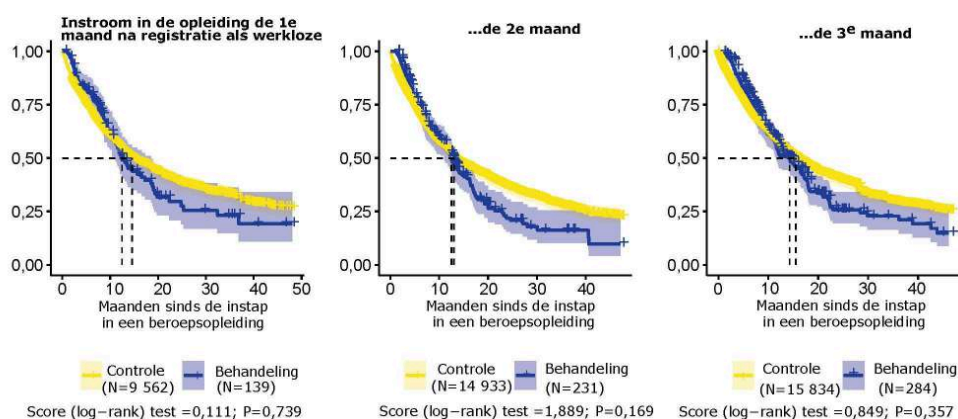
- 5 We beoordelen dus het effect van de opleiding door de werkloosheidsduur van werkzoekenden in de behandelingsgroep (die een opleiding volgden) en in de controlegroep (die geen opleiding volgden) te vergelijken.
- 6 De werkloosheidsduur wordt geanalyseerd met behulp van de “werkloosheidsoverlevingsfunctie”². Deze functie schat het aandeel werkzoekenden dat op een bepaald moment nog altijd werkloos is, op voorwaarde van het feit dat ze tot dan niet uit de werkloosheid geraakt zijn (voorwaardelijke waarschijnlijkheid).
- 7 We schatten het effect van de opleiding op de werkloosheidsoverlevingsfunctie van mensen die instappen in een opleiding in de eerste maand nadat ze werkloos werden, in de tweede maand, enzovoort tot achttien maanden. Voor elke maand na het begin van de werkloosheid (maand 1, maand 2,... tot maand 18) worden de controlegroep en de behandelingsgroep geselecteerd uit de personen die nog werkloos zijn aan het begin van de maand in kwestie. De behandelingsgroep is samengesteld uit NWWZ die in de beschouwde maand aan een opleiding begonnen zijn, en de controlegroep is

samengesteld uit IWWZ met een vergelijkbaar sociaal-economisch profiel die diezelfde maand niet aan een opleiding begonnen zijn, maar die waarschijnlijk in de volgende maanden aan een opleiding zullen beginnen. We schatten dus het effect van beginnen aan een opleiding op een bepaald moment in de werkloosheidsepisode in vergelijking met niet beginnen aan een opleiding [Sianesi, 2004].

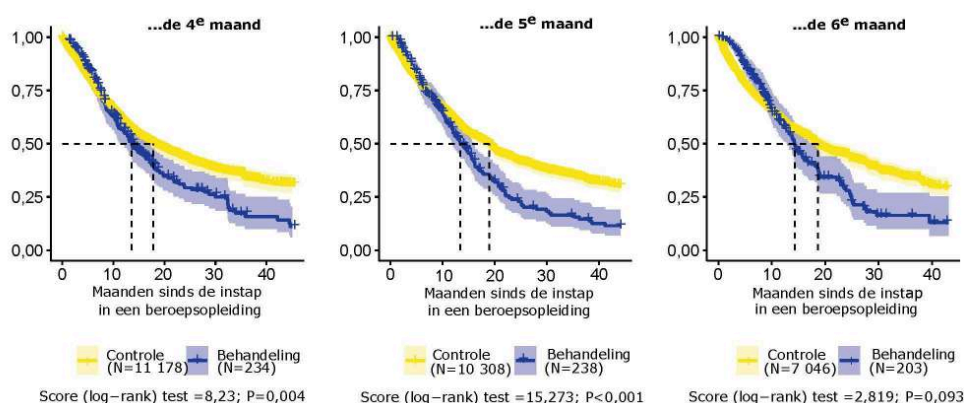
- 8 Na de matching schatten we de werkloosheidsoverlevingsfunctie voor beide groepen (behandelings- en controlegroep) in functie van de maand van instroom in de opleiding (maand 1, maand 2, ... tot maand 18). Als “uitstroom naar werk” wordt elke betrekking van minstens één maand beschouwd. De gemeten werkloosheidsduur vangt aan na de instroom in de opleiding en betreft dus het verschil tussen de eerste dag van de maand van instroom in de opleiding en de datum van uitstroom naar werk of van onderbreking van de werkloosheid om een andere reden (bekend in de statistiek als de “censuurdatum”³). De tijd doorgebracht in de opleiding wordt meegerekend in de werkloosheidsduur. We spreken van een retentie-effect (of “lock-in”) als de werkzoekende minder inspanningen gaat leveren om werk te zoeken wegens tijdsgebrek, of bewust wacht tot na de opleiding, ervan uitgaande dat die opleiding een positieve invloed zal hebben op de zoektocht naar werk.
- 9 In deze studie wordt het behandelingseffect berekend als het verschil tussen de werkloosheidsoverlevingscurves van de NWWZ in de behandelings- en controlegroep na matching.
- 10 Figuur 1 (a tot f) toont de werkloosheidsoverlevingscurves na instroom in de opleiding en volgens het moment van instroom (in de eerste, de tweede,... tot de achttiende maand van werkloosheid) voor de behandelingsgroep (blauw) en de controlegroep (geel), na matching.
- 11 Vanaf het moment van instroom zien we maandenlang (zes tot twaalf maanden) het retentie-effect van de opleiding, aangezien de werkloosheidsoverlevingscurve voor de behandelingsgroep (blauw) boven die voor de controlegroep (geel) ligt: als gevolg van de opleiding is de werkloosheid aanvankelijk hoger in de behandelingsgroep. Pas na dit retentie-effect wordt een positief effect van de opleiding op de toegang tot werk waargenomen, waarbij de werkloosheidsoverlevingscurve van de behandelingsgroep lager wordt dan die van de controlegroep (blauw en geel keren om in Figuur 1). Als de instroom binnen drie maanden na aanvang van de werkloosheid gebeurt, is het positieve effect van de opleiding op de duur van de werkloosheid klein of niet significant (het blauwe betrouwbaarheidsinterval omvat het gele betrouwbaarheidsinterval). Voor wie tussen de vierde maand en de dertiende maand na het begin van de werkloosheid start met een opleiding is er wel een positief en significant effect op de uitstroom uit werkloosheid, waarbij de werkloosheidsoverlevingsfunctie van de behandelingsgroep lager is dan die van de controlegroep. Voor werkzoekenden die na veertien, zeventien of achttien maanden werkloosheid een beroepsopleiding starten, ten slotte, is het effect van de beroepsopleiding niet significant, met opnieuw overlappende betrouwbaarheidsintervallen. Hierbij dient opgemerkt dat deze laatste resultaten te wijten kunnen zijn aan de kleine omvang van de behandelingsgroep (tussen 63 en 112 personen).
- 12 Het positieve effect van de opleiding op de uitstroom naar werk blijft bestaan, en neemt zelfs toe. Het verschil tussen de werkloosheidsoverlevingscurves van de behandelings- en controlegroep blijft immers stabiel en neemt in sommige gevallen zelfs toe. Het

positieve effect lijkt ook groter te zijn voor mensen die langer werkloos bleven voordat ze aan de opleiding begonnen. Het verschil tussen de werkloosheidsoverlevingscurves is groter voor mensen die na twaalf, dertien en vijftien maanden werkloosheid starten met een opleiding.

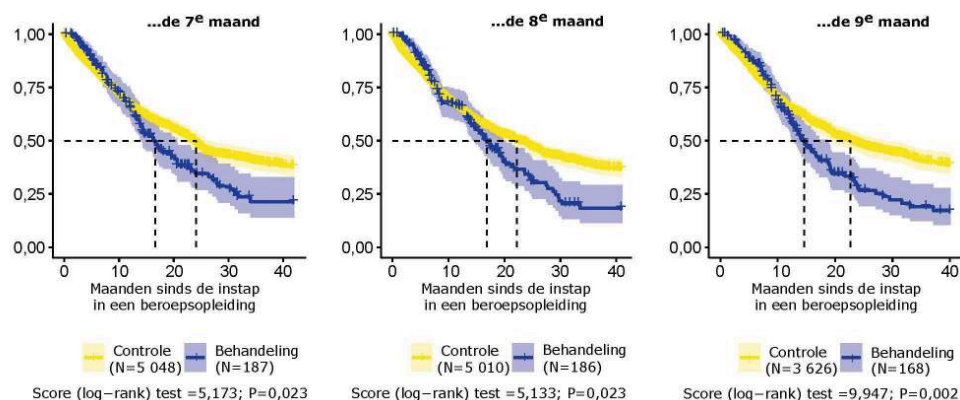
Figuur 1a. Kaplan-Meier-werkloosheidsoverlevingscurves (tijdstip 0 komt overeen met de instroom in de opleiding) naar tijdstip van instroom in de opleiding voor de behandelingsgroep (opleiding) en de controlegroep (geen opleiding)

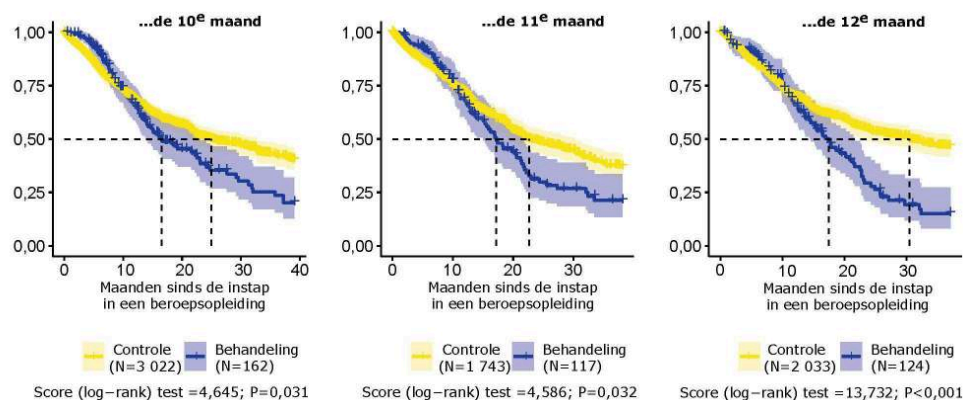
Figuur 1b. Kaplan-Meier-werkloosheidsoverlevingscurves (tijdstip 0 komt overeen met de instroom in de opleiding) naar tijdstip van instroom in de opleiding voor de behandelingsgroep (opleiding) en de controlegroep (geen opleiding)

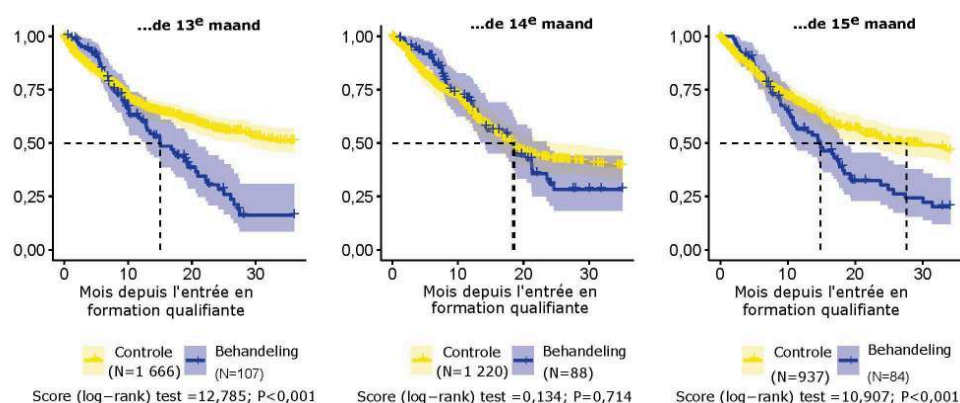
Figuur 1c. Kaplan-Meier-werkloosheidsoverlevingscurves (tijdstip 0 komt overeen met de instroom in de opleiding) naar tijdstip van instroom in de opleiding voor de behandelingsgroep (opleiding) en de controlegroep (geen opleiding)

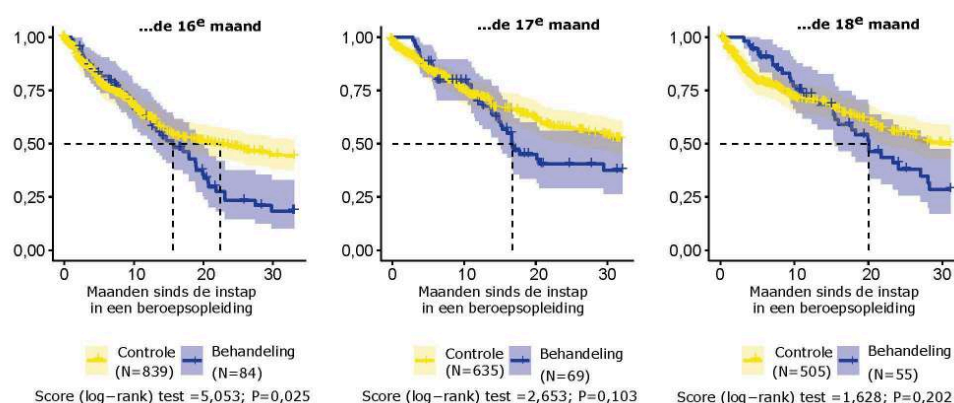
Figuur 1d. Kaplan-Meier-werkloosheidsoverlevingscurves (tijdstip 0 komt overeen met de instroom in de opleiding) naar tijdstip van instroom in de opleiding voor de behandelingsgroep (opleiding) en de controlegroep (geen opleiding)

Figuur 1e. Kaplan-Meier-werkloosheidsoverlevingscurves (tijdstip 0 komt overeen met de instroom in de opleiding) naar tijdstip van instroom in de opleiding voor de behandelingsgroep (opleiding) en de controlegroep (geen opleiding)

Figuur 1f. Kaplan-Meier-werkloosheidsoverlevingscurves (tijdstip 0 komt overeen met de instroom in de opleiding) naar tijdstip van instroom in de opleiding voor de behandelingsgroep (opleiding) en de controlegroep (geen opleiding)

Toelichting: de eerste grafiek voor de eerste maand vergelijkt de werkloosheidsoverlevingscurve voor mensen die met een opleiding starten tijdens hun eerste maand werkloosheid (blauw) met mensen met dezelfde kenmerken, maar die geen opleiding volgen (geel). We zien dat aan het eind van de tiende maand na instroom (x-as) de kans om nog altijd werkloos te zijn kleiner wordt voor mensen die met een opleiding begonnen zijn.

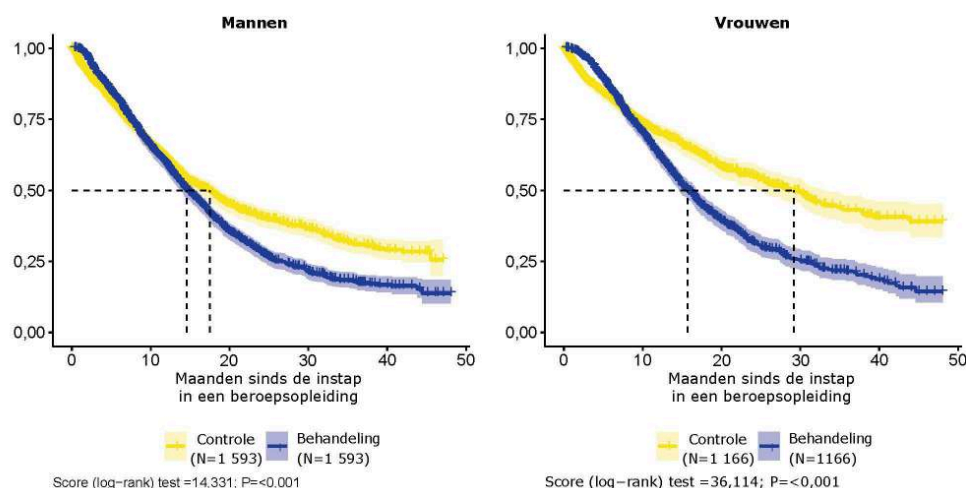
2. Impact naargelang de persoonlijke kenmerken van de werkzoekenden

- 13 Verandert de invloed van een beroepsopleiding op de arbeidsinschakeling met het geslacht, de leeftijd, het opleidingsniveau en de nationaliteit?
- 14 Om het effect van de opleiding op de arbeidsinschakeling naargelang bepaalde individuele kenmerken te beoordelen, schatten we het “behandelingseffect” voor verschillende subpopulaties (m.a.w. of het effect van de opleiding verschilt tussen deze populaties). Deze schatter wordt gewoonlijk het “voorwaardelijke gemiddelde behandelingseffect” genoemd (*Conditional Average Treatment Effect*, CATE – [Gerber en Green, 2012]). Voor het geslacht bijvoorbeeld wordt het behandelingseffect apart geschat voor vrouwen en mannen. Deze analyses zijn vooral beschrijvend en beperkt tot het verschil dat waargenomen wordt tussen verschillende groepen in het effect van een beroepsopleiding op de arbeidsinschakeling. Ze kunnen niet geïnterpreteerd worden als een causaal effect (bv. van het geslacht) op het effect van een beroepsopleiding. Ook zonder causaal effect blijven deze analyses echter interessant om de subgroepen te identificeren waar een beroepsopleiding een groter effect heeft op de arbeidsinschakeling.
- 15 In dit deel worden de gegevens van de matching voor elk van de achttien maanden na aanvang van de werkloosheid samengevoegd om tot de gemiddelde impact van de opleiding op de arbeidsinschakeling te komen, onafhankelijk van wanneer de opleiding aangevat werd [Fredriksson en Johansson, 2008; Deluna en Johansson, 2007]. De overlevingscurves voor de behandelings- en controlegroep werden geschat op deze geaggregeerde gegevens. In deze tweede analyse bestaat de behandelingsgroep uit 2 759 personen, nadat 153 mensen er na matching uitgehaald werden.

2.a. Volgens geslacht

- 16 Na het retentie-effect zien we een positief effect van de beroepsopleiding op de arbeidsinschakeling voor zowel vrouwen als mannen (Figuur 2), maar in sterkere mate voor vrouwen. Nogmaals, dit is geen causaal effect, maar louter de observatie van een verschil in het behandelingseffect (beschrijvende statistiek) tussen mannen en vrouwen.

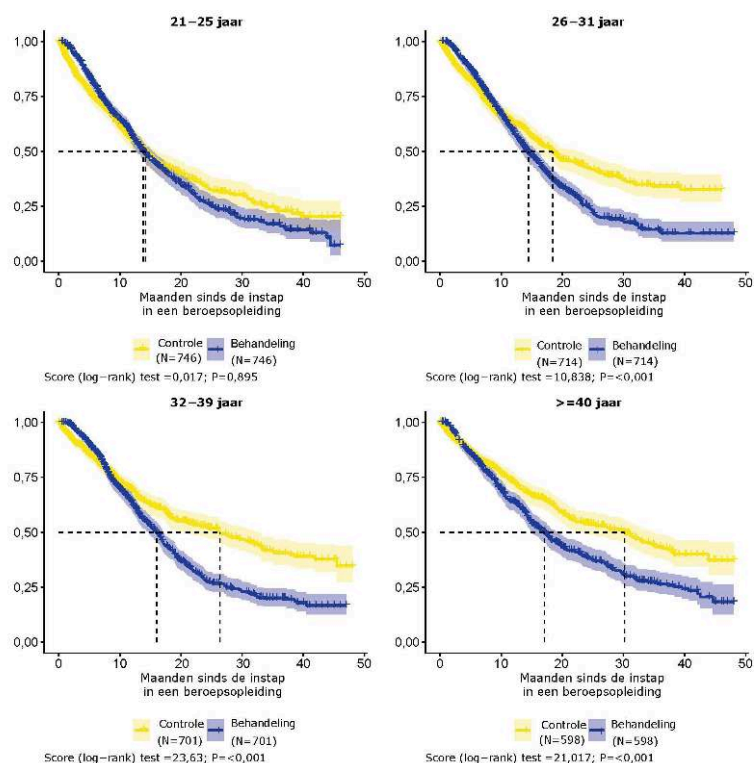
Figuur 2. Kaplan-Meier-werkloosheidsoverlevingscurves (tijdstip 0 komt overeen met de instroom in de opleiding) voor de behandelingsgroep (opleiding) en de controlegroep (geen opleiding) naar geslacht

2.b. Volgens leeftijd

- 17 Na het retentie-effect zien we een positief en significant effect van de opleiding op de toegang tot werk voor de leeftijdsgroepen 26-31 jaar, 32-39 jaar en 40 jaar en ouder (Figuur 3). Het effect van de opleiding op de arbeidsinschakeling is het grootst voor de leeftijdsgroep 32-39 jaar. Voor jongeren in de leeftijdsgroep 21-25 jaar is het effect van de beroepsopleiding klein en niet significant. Deze resultaten vallen te verklaren door het feit dat jongeren zich na het verlaten van de school inschrijven bij Actiris om hun beroepsinschakelingstijd te starten, ook al hebben ze op korte termijn uitzicht op werk. Er zijn dus jongeren in de controlegroep die mogelijk sneller zullen uitstromen van werkloosheid naar werk.

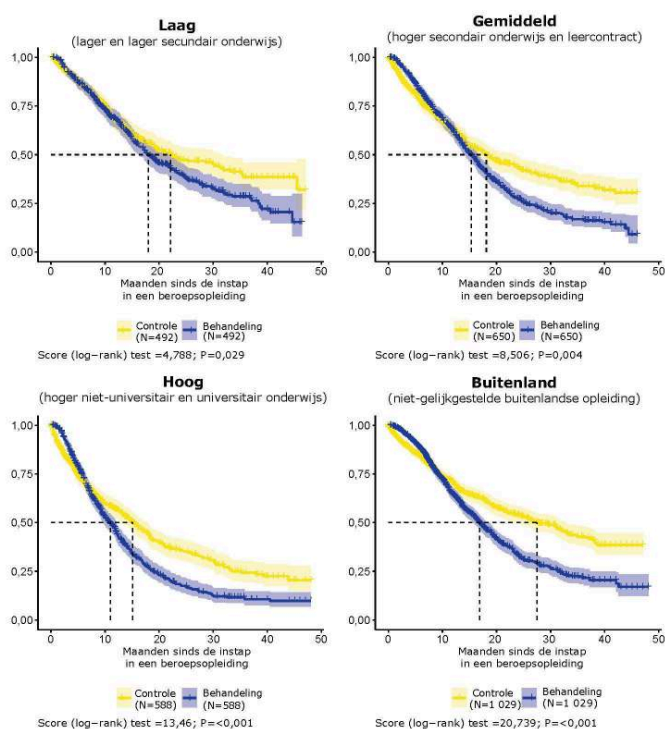
Figuur 3. Kaplan-Meier-werkloosheidsoverlevingscurves (tijdstip 0 komt overeen met de instroom in de opleiding) voor de behandelingsgroep (opleiding) en de controlegroep (geen opleiding) naar leeftijdsgroep (kwartielen)

2.c. Volgens opleidingsniveau

- 18 Na het retentie-effect is er een positief effect van de opleiding op de arbeidsinschakeling voor alle opleidingsniveaus (Figuur 4). De positieve impact is echter groter voor NWWZ met een niet-gelijkgesteld buitenlands diploma. We kunnen niet concluderen dat dit uitsluitend het effect van het diploma is, maar er bestaat wel een sterk verband tussen houder zijn van een niet-erkend buitenlands diploma en de positieve impact van een beroepsopleiding (Belgisch, dus erkend) op de toegang tot werk. Beroepsopleidingen lijken dus een belangrijke rol te spelen in de toegang tot werk voor mensen met een buitenlands diploma dat niet erkend wordt in België.

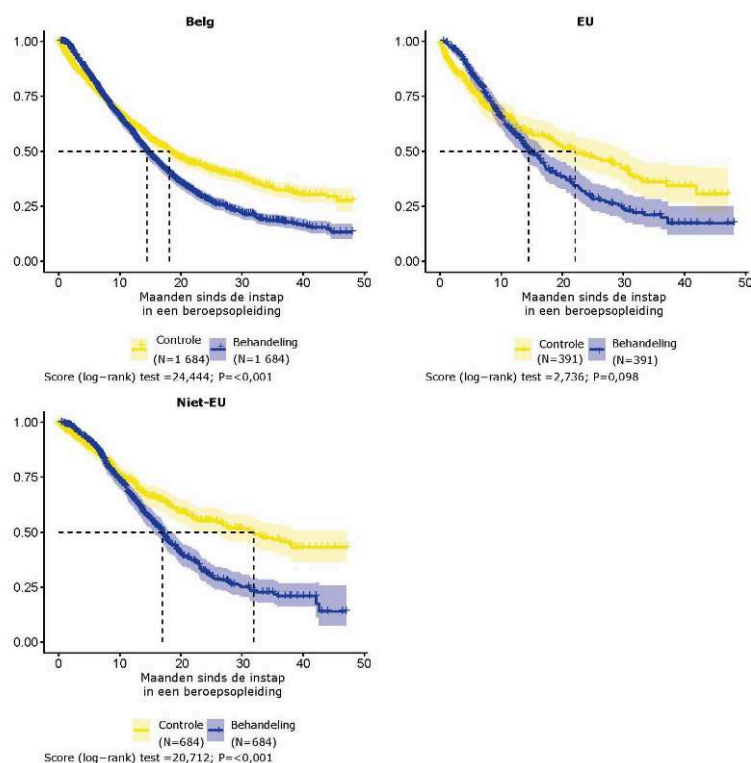
Figuur 4. Kaplan-Meier-werkloosheidsoverlevingscurves (tijdstip 0 komt overeen met de instroom in de opleiding) voor de behandelingsgroep (opleiding) en de controlegroep (geen opleiding) naar opleidingsniveau

2.d. Volgens nationaliteit

- 19 Na het retentie-effect is de impact van de opleiding op de toegang tot werk positief voor mensen in alle drie de nationaliteitscategorieën (Belg, EU en niet-EU) – Figuur 5. De impact van beroepsopleidingen op de toegang tot werk is duidelijk het grootst voor niet-EU-onderdanen. Deze resultaten komen overeen met de grotere impact voor mensen met een niet-erkend buitenlands diploma, vaak mensen met een migratieachtergrond buiten de EU.

Figuur 5. Kaplan-Meier-werkloosheidsoverlevingscurves (tijdstip 0 komt overeen met de instroom in de opleiding) voor de behandelingsgroep (opleiding) en de controlegroep (geen opleiding) naar nationaliteit

Conclusie

- 20 De studie waarop deze factsheet gebaseerd is, benadrukt zowel het retentie-effect van beroepsopleidingen als het positieve effect op de toegang tot werk aan het einde van de opleiding. Daarnaast toont de studie aan dat het positieve effect op de arbeidsinschakeling zelfs dertig maanden na aanvang van de opleiding blijft bestaan, en groter is voor mensen die langer werkloos waren voordat ze aan een opleiding begonnen. Het positieve effect van scholing is groter voor vrouwen, langdurig werkzoekenden, werkzoekenden met een niet-erkend buitenlands diploma, en niet-EU-onderdanen. Deze resultaten benadrukken het belang van beroepsopleidingen in het werkgelegenheidsbeleid van de overheid. De continuïteit van opleidingstrajecten is van groot belang om zoveel mogelijk cursisten aan een baan te helpen.

Ik wil Isabelle Sirdey van Bruxelles Formation en Jérôme François van view.brussels bedanken voor hun advies en ondersteuning gedurende dit hele project. Mijn dank gaat ook uit naar de teams van de dienst voor studies en statistieken van Bruxelles Formation en van view.brussels voor hun hulp bij het nalezen en vertalen. Verder bedank ik Maritza López Novella en Antoine Dewatripont van het Federaal Planbureau voor hun waardevolle methodologisch advies. Tot slot wil ik ook mijn waardering uitspreken voor de deelnemers aan de Belgian Day for Labour Economists 2022 voor hun nuttige feedback.

BIBLIOGRAPHIE

DELUNA, Xavier en JOHANSSON, Per, 2007. *Matching estimators for the effect of a treatment on survival times*. Uppsala: Institute for Labour Market Policy Evaluation (IFAU). Working Paper.

FREDRIKSSON, Peter en JOHANSSON, Per, 2008. Dynamic treatment assignment: the consequences for evaluations using observational data. In: *Journal of Business & Economic Statistics*. 2008. vol. 26, nr. 4, p. 435-445.

GERBER, Alan S. en GREEN, Donald P. 2012. *Field experiments: Design, analysis, and interpretation*. New York: W. W. Norton.

NOTES

1. <https://www.bruxellesformation.brussels/wp-content/uploads/2023/03/Analyse-de-limpact-de-la-formation-qualifiante-sur-linsertion-professionnelle.pdf>
2. In de analyses gebruiken we de Kaplan-Meierschatter, die een niet-parametrische schatting van de werkloosheidsoverlevingsfunctie mogelijk maakt.
3. De werkloosheidsduur kan om drie redenen “gecensureerd” worden: meervoudige behandeling (de persoon volgt een tweede beroepsopleiding), schrapping van de werkloosheid om een andere reden dan uitstroom naar werk (pas bekend aan het einde van elke maand) en het einde van de opvolging (na vier jaar wordt de persoon niet langer gevolgd).

RÉSUMÉS

Deze studie onderzoekt in welke mate het volgen van een beroepsopleiding helpt om Brusselse werkzoekenden duurzaam in te schakelen op de arbeidsmarkt. Daarvoor wordt de werkloosheidsduur vergeleken van werkzoekenden die wel een beroepsopleiding gevolgd hebben en werkzoekenden die er geen gevolgd hebben. Beide groepen worden vergelijkbaar gemaakt via matching. De resultaten wijzen op een positieve impact van het volgen van een beroepsopleiding op de toegang tot de arbeidsmarkt na de opleiding. Deze positieve impact neemt bovendien toe met de duur van de werkloosheid en is meer uitgesproken voor vrouwen, houders van een niet-erkend buitenlands diploma en niet-EU-burgers.

L'étude analyse, pour les demandeurs d'emploi bruxellois, l'impact d'une entrée en formation qualifiante sur l'insertion dans un emploi durable. Pour ce faire, la durée de chômage des demandeurs d'emploi entrés en formation qualifiante est comparée à celle des demandeurs d'emploi qui n'en ont pas suivi. Ces deux groupes sont rendus comparables par la méthode de l'appariement. Les résultats mettent en avant un impact positif d'une entrée en formation qualifiante sur l'accès à l'emploi après la formation. De plus, l'impact positif de celle-ci augmente

avec la durée de chômage et est plus marqué pour les femmes, les demandeurs d'emploi ayant un diplôme étranger non reconnu et ceux d'une nationalité hors Union européenne.

This study analyses the impact of skills training for job seekers in Brussels on integration into permanent employment. In order to do this, the length of unemployment of job seekers who have undergone skills training is compared with that of job seekers who have not. These two groups are made comparable using the matching method. The results highlight the positive impact of enrolment in skills training on access to employment after the training. Furthermore, the positive impact increases with the length of unemployment, and is more pronounced for women, job seekers with non-recognised foreign qualifications and non-EU nationals.

INDEX

Thèmes : 6. économie – emploi

Mots-clés : chômage, emploi, formation, insertion socio-professionnelle

Trefwoorden werkloosheid, werkgelegenheid, opleiding, socioprofessionele inschakeling

Keywords : unemployment, employment, training, social and professional integration

AUTEURS

CATHERINE SMITH

Catherine Smith was van 2010 tot 2014 werkzaam als onderzoekster in de arbeidseconomie aan het IRES, het onderzoekscentrum voor economie van de UCL. Daarna heeft ze van 2014 tot 2025 als studieverantwoordelijke en data-analist gewerkt bij Bruxelles Formation. Momenteel werkt ze als data-analist bij Belfius.

ses[at]bruxellesformation.brussels

TRADUCTEURS

ANNELIES VERBIEST (AV TRANSLATIONS)